1871. III. évfolyam. 142. szám. Csütörtök, julius 20.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz. Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A germanisatio elleni küzdelem kérdésèhez.

A magyar sajtó által az elnemzetietlenedés ellen meginditott mozgalom már elérte azt a pontot, a hol némi eredményeket mutathatunk fel. Az „Ellenőr“ és „Magyar ujság“ t. szerkesztőinek kiválóképen a germanismus ellen irt czikkei több ponton megvilágositották a kérdést, a magyar hirlapok részvéte mellett fölmutatták az egyes kóreseteket, és ajánlottak hathatós gyógyszereket.

És hogy a baj még mindig általános, valamint hogy az is fog maradni,(?) annak oka abban rejlik: mert csak közvetve társadalmi az, közvetlen pedig állami csapás. Az összes magyar hirlapirodalom vállvetett támadásai évek mulva sem mutathatnak fel oly eredményt, mint az államhatalom pár sorban kifejezett akarata.

Miért keresnénk a baj közvetlen eredetét letelepült idegeneknél; hiszen törvényünkbe van foglalva az állandó német katonaság, 1867. 15 t. czikkünk alkotja — a voltaképen német — kereskedelmi és vám szövetséget, 1868. 38 t. cz. egy idegen ország nyelvét — a németet — kötelezett tantárgygyá teszi az iskolákban, egyszóval felállitotta a had, pénz és közoktatás ügyben a germanismus hármas bálványképét, mint tisztelettárgyat, s ennek áldozunk mi lépten-nyomon, feláldozzuk a fejlő gyermekeket, az erőteljes itjut és a legelrejtettebb zugba is beható kereskedelmet. —

A közéletben a germanismus türhetlen elfajulása részint a német nyelv megszokásán, részint annak általkintelyén, majd a tündökiési vágyon alapul. itt ostorozható az egyesek közönye vagy hazafiatlansága, s ezekhez képest képest alkalmazható az orvosság.

Megszoktuk (?) a német nyelvet mindennapi szükségnek tekinteni; mert kevés olyan perczünk van, a mikor ne hallanók, kevés olyan hely, a hol bele ne ütköznénk a legmagyarabb városokban is, a mi pedig legfájdalmasabb — saját közegeink által terjesztve. Az iskolában a gyermek nem tanul ugyan meg németül, de legalább az a vél el van érve, hogy egyéb óriási mérhäben szükséges technikai ismeretek mellésével, az idő szépségesen eltölt, a gyermeki kebelben a nemzeti öntudat eltompult. Megszoktuk, mivel a mi (?) hadseregünk utján — gondoskodva van arról, hogy a német nyelv uralkodjék; természetesen az nem jövén számitásba hogy az udvariasság szabálya szerint bármely nemzet földén annak tagjaival szemközt csakis azt nem kivánhatjuk, hogy ezt a bárdolatlan magyar nyelvet valaki 3-4 év alatt megtanulja egy provinczia kedveért! — Megszoktuk azt is, hogy hazánk más nemzetiségeivel németül parlamentirozzunk, megszoktuk, hogy az általános európai civilisatiot mire hozzánk eljut: specialis németnek tekintsük. —

Innen jön aztán a német nyelv általkintélye s azon balhiedelem, hogy a külföldi — német, hogy nem is képzelhető olyan jó iparos vagy kereskedő, a ki németül ne tudjon. Innen származik az is, hogy külföldön tanult hazánkfiait tudományos vagy még inkább müvészi ismereteik körében magyarul beszélni alig halljuk. Egész le a családok szentélyébe nyulik a német nyelv általkintélye, időnkint kifejlik a családból egy egy fásult világnézletü ifju, kezében a gramatikával, mint a tudományok tudományával. Ez a mi Koránunk!

Egy gyakorlatias külföldi mily következtetést vonhat magának a magyar nép elismert józaneszüségéről és jó izléséről, ha látja, hogy mi a német nyelvet szebbnek tartjuk a magunkénál, s ezért azt csupa fényelgésből használjuk?! Pedig a német nyelv használata igen sok esetben ez okból származik; vagy ki nem látja naponkint, hogy midőn „nevelő“ vagy „gazdaszony“ kerestetik, „megkivántatik a német és magyar nyelv teljes ösmerete“! Más nemzetbeli megelégszik a maga nyelvével, ámbár többet utazik, mint a magyar —, de ha egy világnyelvet megtanult is bőséges technikai ismerete mellett: azt csak szükségből használja.

Ezzel nem akarjuk a német nyelvet kizárni a tudomány köréből, csak a gyakorlatból.

Csak harmadik sorban lehet okolnunk az ide beszármazó idegeneket, hiszen ők nem tehetnek arról, hogy itt mindenütt ismert földeken járnak, ők nem vették észre azt, hogy egy ország határát átlepték volna, s végre nem az ő hibájuk, hogy itt testvéreikre találnak s a csendes beolvadást folytonosan hütögetik.

Itt vannak a sebek s ezekre kell irt keresni, de ne keverjünk az ir közzé olyan dolgokat, a mik oda nem tartoznak. Tévednek azok, kik azt állitják, hogy a magyar nyelvnek nincs elég szóanyaga, s ezért nem használható a kereskedésben vagy más ügyvitelben, tévednek azokkal együtt a kik viszont minden áron uj szókat akarnak kovácsolni, mert nem veszik figyelembe, hogy a német nyelv is el van halmozva latin szavakkal és épen igy a magyarban is az egész világ által egyformán használt szavak leforditása szükségtelen, valamint hogy a latinos magyarság némi használata 800 évi gyakorlat által jogositva van.

Tévednek azok is, kik a magyar nyelvet a magyar viselettől, — mint egy törököt az ismeretes kábitó szerétől — elválhatlannak tartják. Koránt se higyjük, hogy avval megtettünk mindent, ha a közéletben kényelmesebb idegen öltönyre sinórt varattunk.

Államhatalmunk intézkedése eredményezheti azt, hogy a kicsinyes ide oda kapkodás helyett bennünk, mint független európai nemzetben a még hiányzó magyar nemzeti öntudat egységesen nyilatkozzék, és büszkén utasitson vissza bármily apróknak látszó sérelmeket.

Ha az államhatalom a hadsereget nemzetivé alkotja, az iskolákban a német nyelv kötelezettségét megszünteti, az államintézetekben kizárólagos ügyviteli nyelvvé, vagy minden központi tanintézetben tanitási nyelvvé a magyart teszi, külön vámterületet és pénzügyet alkot, és végre intézkedik a kereskedelmi könyvek és czégek iránt — a mikhez pedig világos joga van.— akkor jóformán megtette a maga elengedhetlen kötelességét, a mivel a nemzeti nyelv és létel iránt tartozik.

Tekintsen be az állam a növeldék és apácza klastromok — ezen german menedék helyek — falai közé, s nyujtasson hasznosabb foglalkozást a női nevelésnek. — Vezesse azon elv, hogy a germanismus hazánkban a nemzetiségi egyenjogusag köpenyege alá rejtőzik, holott az ezt tárgyazó törvény a régi nemzetiségek megnyugtatására és koránt sem uj rajok dédelgetésére hozatott; tehát intézkedései jogtalanok nem lesznek. Vegye figyelembe az állam, hogy a kinek kezében van a közoktatás, azé nemcsak a gyermek, hanem a szülő is, és hogy a hirlapirodalmat segiteni, a már is mutatkozó dölyfös visszahatás ellenében védelmezni kötelessége.

Müködjék oda az állam, hogy a közlekedés nemcsak nyugot felé, hanem minden más irányban is szabaddá tétessék, hogy a cath. egyház mielőbb vegye be hivatalos és lithurgiai nyelvvé a magyart, hogy a magyar-zsidók egyházi és iskolai ügye nemzetiesebb lábra helyeztessék.

A magyar hirlapirodalom eszközölje ki üdvös verseny által, hogy a fővárosban egy nagy német lap is elég legyen, a többiek pedig számra nézve a népességgel áljanak arányban. — Épenazon fegyverekkel kell legyőzni a németeket, a mikkel ők jeleskednek; sőt bátran állithatjuk, hogy a mi a fővárosi szinházak ügyét illeti, helyesebb a nép izléséhez képesti magyar szinházakat telállitani, mint azt fitogtatni, hogy mi erkölcsös nép vagyunk és mégis a Neue Welt és Varietés termékeiben gyönyörködni eljárogatunk. —

Nem azért tartunk mi egyébiránt a német nyelv elterjedésétől, mert az német, hanem azért, mivel azt egy olyan nagy nemzet beszéli, a mely nemcsak hogy kezében tart a civilisatio és ismert viszonyaink erejével, de azonkivül geografiai helyzetünk is tárt kaput nyitott előtte, s ezért szeretnők jobban, ha iskoláinkban a különben szükséges egy világnyelvképen a latinra alapitott franczia nyelv tanittatnék.

Némelyek azon téves állitására: melyszerint magyar ember nem vállalkozik elég a kereskedelmi pályára, s ez azért nemzetietlenedik, el: megjegyezzük, hogy hazánk vidékei közt meglehetős munkafelosztás levén, mig a leginkább siktöldön lakó magyar a gazdálkodással foglalkozik, csak a városi és a hegylakos érzi annak szükségét, hogy magát kereskedésre vagy iparra adja Itt pedig köztudomásulag a germanismus fészkelte be magát és szolgáltat a látszólag nem magyar embereket, de a kik légkörében teljesen idegenekké lesznek és germanizálnak.

Mikefi.

= **A m. k. József müegyetem** igazgatásának belszervezete iránt a hivatalos lap tegnapi száma a következő legmagasabb elhatározást hozza:

„Vallás és közoktatási magyar miniszterem által, a müegyetem beligazgatásának szervezete iránt előterjesztett szabályzatot jóvá hagyván, megengedem, hogy a müegyetemi szervezetnek törvényáltali megállapitásáig, ezen intézet beligazgatása, a jövő 1871/2 tanévtől kezdve, a szabályzat szerint szerveztessék.“
„Kelt Laxenburgban 1871. jul. 10. Ferencz József s. k., Pauler Tivadar dr. s. k.“

A szabályzat 15. §-ból áll, s e szerint a müegyetemi tanács igazgatja azt; az osztályok külön ügyeit azonban az osztályi tanácstestületek intézik. A müegyetemi tanács élén a rector áll, a tanács tagjai a rendes és r. k. tanárok, s a magántanárok által választott képviselők. A rectort a m. e. tanács a rendes tanárok közül titkos szavazattal egy évre választja, a prorector a megelőzött év rectora. A müegyetem 5, szakosztályból áll: a) épitészeti, b) gépészi, c) mérnöki, d) vegyészi, és e) egyetemes szakosztályból. Az utolsó §-ok az osztályi tanártestületek és a dekánok feladatával foglalkoznak. —

— **A selmeczi bánya és erdészeti akadémia** a folyó évben üli fenállásának 100. évfordulóját Ezen idő tartam alatt a selmeczi bányaakademiát 2958 magyar 2205 ausztriai, 93 külföldi és 160 oly egyén látogotta, kiknek nemzetisége nem jegyeztetett fel. Ezen 100 év alatt a selmeczi bányaakadémiában az előadások csak 1849-ben szüneteltek.

Ismét az irói nyugdij- és segélyegyleteről.

(Y.) E lap hasábjain nem rég az irói segély- és nyugdijegylet felől olvastunk elmefuttatást.

Egész meggyőződésből osztjuk azt a nézetet, hogy nagyon ideje, miszerint valahára a magyar iróknak is legyen segélyző és nyugdijintézete, mely által bizonytalan jövője biztositva legyen.

Ez nagyon czélszerü intézkedés, mely nemcsak magyar iróinkra lesz üdvös, de az irodalomra is roppant horderővel bir.

Hány hivatott, jeles tehetség veszett kárba, csak azért, mert vagyonnal vagy tőkével nem rendelkezhetvén, a biztos pályát nem nyujtó magyar iróskodás helyett a sokkal több anyagi hasznot igérő iparra, földmivelésre, kereskedelemre szánta fejét.

Most, ha egyszer az irói segély- és nyugdijintézet létrejöhet, a hivatottak bátrabban szánhatják magokat oly pályára, mely ha még nem igen nyujt valami fényes anyagi hasznot, legalább ha eljő munkatehetlenségének szomoritó kora, az éhenhalás ellen biztositva lesz.

Hanem ha már ennyire vagyunk, gondolkozhatnánk kissé arról is, hogy lehetne hazánkban elérni azt, miszerint az iró — mindig a hivatottabbakról szólok — szellemi termékét kellően értékesithesse s érdeméhez arányitott anyagi jövedelemben részesüljön?

Nézetünk szerint a hazai irók által részvényutjánlétesitendő nyomda- és könyvkiadó társulat által.

Ekkor aztán az irók saját nyomdájukban bocsáthatnák sajtó alá termékeiket és a haszon, mely eddig gyakran lelketlen kiadók zsebébe folyt nagyobb részben, ezennel a költségek levonásával — a melyeket a kiállitandó mü igénybe vesz — a szerző javára biztositthatnék.

Hogy ily részvénynyomda — és kiadó társulat eléggé gyümölcsöző, azt tanusitja ama körülmény, hogy minden szorgalmas és tevékeny nyomdatulajdonos, és minden tapintatos könyvkiadó kedvező vagyoni helyzetbe jutott. Ami egyeseknek sikerült, miért ne sikerülne az egy testületnek?

Lehetne például százforintos részvények utján ily nyomda- és könyvkiadó társulatot alakitani.

Hogy pedig a szegényebb sorsu irók is tagok lehessenek, a tagsági dij befizetése részletenkint is történhetnék olyformán, hogy évenkint bizonyos összeget fizetnének be a társaság pénztárába a száz forint után járó kamaton kivül mindaddig, mig az egész részvény le nincs fizetve. Ekép az iró a haszonnak reá eső évi osztalékát is huzná, a mellett müvét oly haszonnal értékesithetné, amennyivel ezelőtt soha sem. —

Ekkor irodalmunk is gyarapodnék tetemesen, mert a hivatottak nem lesznek kénytelenek más pályára szánni magokat, hanem teljesen az irodalomnak élvén, tökéletesebb müveket hozhatnak létre s a gyárilag kezelt irodalmi termékek ritkábbak lesznek, mihelyt egyszer az absolut becsü, hosszabb időt igénybevevő termelés érdemleges jutalomban részesül.

Ily társulat létrehozása által az elhunyt irók családjára is átszállanának a részvények s az évi osztalék jótéteményében folyvást részesülhetnének az örökösök.

Hogy az üdvös eszme mielőbb alakot öltsön, arra nézve csak egy kis jó akarat és a hazai iróknak testvéries egyetértése szükséges, — a többi magától jő.

Mi azt hiszszük, egyetlen magyar iró sem vonakodik az eszmétől, mihelyt meggyőződik, hogy az elmélet a gyakorlatban is érvényesithető.

A törvényhatóságok szervezése.

*** A köztörvényhatóságok rendezése terén szomoru jelenségek tünedeznek elő.

Nem lehet mondanunk, hogy a nemzet bármely osztályában is megelégedtek volna az uj virilis törvénynyel, bizonyságul szolgálnak erre nézve a megyék termei, hol még az őszintébb főispánok sem tudták magokba fojtani az elégedetlenséget.

E kellemetlen törvényt a kormány még azzal is igyekezett népszerütleniteni, hogy ennek végrehajtására jogtalan rendeleteket bocsátott ki.

És ha már a botlásokat elkövette is az okvetlenül magas miniszterium, nem törekedett azon, hogy a felingerült kedélyeket lecsillapitsa, s elhamarkodott hibáit jóvá tegye, hanem naponkint oda munkál, hogy az uj helyzet megteremtése által önhatalmát biztositsa, nem hallgatva semmit a nemzet panaszaira.

De van még más baj is.

A nemzetiségi kérdés itt is felüté hydrafejét.

A románok testvérhazánkban erősen mozognak. Igaz, hogy erre nézve nincsen semmi okuk, mert elégedetlenségök csak értetlenségből származik; azt vélik ugyanis, hogy a magyarok uj szervezkedése a románok elnyomására irányzott készülődés.

Sajnos, hogy nem akad köztök egy „apostol,“ ki ez ügyről felvilágositaná őket. De ha már saját kebelökben erre képes ember nincs, — ugy hiszszük, — a kormánynak volna érdekében és kötelességében a hirhedt törvényről tájékozást nyujtani.

És a kormány mindezt behunyt szemmel nézi.

De folytassuk szemlénket.

Vasmegye szervező bizottságának szakosztályai munkálataikat bevégezvén, e hó 14-én Ernuszt Kelemen főispán elnöklete alatt teljes ülést tartott.

Elnök, bevezető beszédében felvilágositásokat adott tájékozásul az összes bizottsági munkálatok részletes megvitatása alkalmára. Azután a négy szakosztály munkálatai egymás után felolvastattak s tárgyalás alá vétettek. A bizottság munkálatai elfogadtattak.

Biharmegye a szervezés kérdésében tegnap és ma tartott ülést. Tudósításunk megérkezésekor sietni fogunk a megállapodásokat részletesen közölni.

Infallibilis.

= Jul. 18-ka volt egyik legnevezetesebb nap a mult évben, mert e napon mondatott ki Rómában a csalhatatlanság dogmája, melylyel az ultramontanismus halálos csapást vélt mérni a modern miveltség élettájára.

Mialatt a csalhatatlanság dogmája kimondatott, — épen igen forró nyári nap volt, — rettenetes fergeteg támadt Róma felett, s a patres szavazatjait hatalmas menydörgések szakitták félbe, s annyira elsötétült a terem, hogy a pápa a határozatot csakis gyertyafénynél volt képes leolvasni.

S a szolgalelkü püspökök mindjárt Mózeshez hasonlitották IX. Piust, azt mondván, hogy ez is, mint amaz, istennek törvényét menydörgések és villámlások közt hirdeti ki.

A babonás rómaiak azonban kedvezőtlen előjeleknek vették a Vaticán felett összetornyosult vihart s abból a pápának balsorsot jósoltak.

A római népnek igaza volt, mert másnap Franciaország megizente Vilmos királynak a háborut, a francziák odahagyták Rómát, s Pius elvesztette világi hatalmának gyámolát, s nem sokára Róma az olasz király által vér nélkül el is foglaltatott. De az nem volt elég, mert hogy megteljék a pohár, világhirü theologusok, historicusok, a római egyház oszlopai elpártoltak Rómától, s oly férfiak, kiket annak előtte ultramontánoknak ismertünk, megtagadták az uj dogmát. Az infallibilitást majdnem minden nagy nevü theologus vitatja; az egyház kebelében válság tört ki, s magok a hü catholicus fejedelmek közel állanak ahhoz, hogy harczra keljenek Róma ellen.

Egy év előtt hangzott szét a világba a végzetteljes dogma, melynek czélja lett volna a pápákat az egész világ, országok, fejedelmek, népek felibe, korlátlan rendelkezési hatalommal helyezni, ugy hogy a pápák a fejedelmeket le tehették, a népeket a hüség esküje alól feloldozhatták volna, az államtörvényeket semmiseknek nyilvánithatták, ez „eretnekeknek“, teste, lelke, szabadsága felett rendelkezhettek volna.

Végzetteljes lépés volt az, mit IX. Pius, julius 18-án 1870 ben tett, s annak következményei kiszámithatlanok. A vallásterén e lépés oly forrongást idézett elő, mely nem sokára tisztulási folyamattá fogja magát kinőni, s a midőn most az érez fegyverek pihennek, egy oly szellemi harcz küszöbén állunk az infallibilitás kimondásának alig egy éve után, melyben a miveltség, tudomány, a felvilágosodottság fognak élethalálharczot vivni a szabadság ellenségei, a sötétség, a tudatlanság bajnokai ellen, s mi bizton hiszszük, hogy a modern mivelödés elvei, fényes győzelmet aratandanak, a vakhit szellem- és szabadság ölő dogmái felett.

S a midőn az infallibilis pápa buktával egy világtörténelmi korszak fog befejezést nyerni:

A kétség keseru mosolya vonult el az öregnek ajkán.

— Hejh, hogy megértettük mi egymást, én és Normann! Hogy őrzött ő engem. Az ő okossága nélkül sokszor a vizbe kellett volna alázuhannom a meredélyekről . . .

— Hát a folyóból ki menté ki? — kérdé Ferencz, szelid szemrehányás hangján.

— Csak attól a percztől fogva érzém magamat tökéletesen vaknak, midőn Normann nem vitt többé a hátán, — kesergett az öreg.

— Nyugodjék meg a végzetben Tristan atyus. Én jó és türelmes leszek, mint a szegény Norman volt; majd néz az én szemem ön helyett is. És ha veszélyes ösvényen kell átmennünk a mélység fölött, én hátamra veszem s ugy viszem át, mint ahogy azt Normann tette.

A világtalan álmélkodva hallgatta e szavakat, s igy felelt:

— Lehetetlenség, fiam. Igaz, hogy nemeslelkü és jószivü vagy . . . De hát ki vagyok én? . . . Öreg gyámoltalan koldus! Te csakhamar szégyelnéd magadat, ily rongyos és nyomorult ember mellett. Te megtagadnád előbb-utóbb utitársadat. Csak Normannak való volt az, hogy velem éhet, szomjat, hideget, meleget esőt megoszszon, minden panasz, zugolódás nélkül.

(Folytatása következik.)

TÁRCZA.

AZ EMBERVADÁSZ
vagy
A VILÁGTALAN.

— Franczia regény —

irta: **Gonzales Emánuel.**

Folytatás.

Midőn Gorju a viznek locscsanását hallá, mely a világtalan fölött összecsapott a következő szavakban tört ki:

— Csak utazzál a pokolba Tristan. Te nem kétkedtél bennem, mert nem ismertél föl. Én azonban fölismertelek, mert jó szemem sohasem vénül meg, és téged soha sem feledlek el. Óh, mily édes a boszu! Eredj pokolba, vagy akár az égbe, vén bolond, ki egykor gazdám voltál! Ott, vagy amott rám fogsz emlékezni. Első boszum abban állott, hogy elraboltam lovadat, hogy láthassalak téged nyomorodban s elhagyatottságodban kétségbe esni. Most már tökéletes a diadalom. Egyszer már kimenekültél kezem közül — de ez uttal isten csak csodával menthet meg, de azt a te kedvedért csakugyan nem fogja cselekedni.

Gorju azonban csalódott.

Perrier Ferencz, mint előbb emlitők a partról látta az előzményeket, lesietett a folyóhoz és kimentette Tristant.

De midőn őt a partra kivonszolta, az öreg erővel ismét visszaakart ugrani, ama táj felől vélvén lovának nyeritését hallani.

— Csak türelem édes Tristan, mindjárt utólérem én a zsiványokat, — vigasztalta őt a fiatal festész.

A tolvajok ugy látszott kitalálták az ifju szándékát, mert a lovat a viz szélén visszahagyták, s a tulsó partra gázoltak át. Csak ekkor bátorkodtak a derék fiatalt gunyos szavak és szidalmakkal illetni.

— Jer át, ha van bátorságod világtalannak az ebe, — kiálta át hozzá Gorju, — jer és kergess el minket. Csak hogy az ugatás magában nemsokat használ, harapnod is kell, mert nekünk vastag ám a bőrünk.

— No ha oly jó halász vagy, — szólt Gervais — siess és fogj meg hálóddal minket is. Jer át nyomorult kolduslovag!

De Ferencz nem tartá érdemesnek e nyomorult gazok üldözését. Tristan panaszai inkább hatottak rá, mint e hitvány emberek gunyos beszédei.

Ferencz a kimerült lónak visszaterelésével foglalkozott, mely a szokatlan tehertől és zaklatástól nagyon ki volt meritve.

A vak ember még mindig lova után kiáltozott.

— Normann! szegény Normann!

Perrier megfogta a lónak a fékét s kivezette azt a partra.

A szegény kis állatnak egészen kimerült ereje a szokatlan küzdelemben; térdei egyszerre remegni kezdtek s a gyepre rogyva az öreg mellé, kiadta páráját.

Tristan örömkiáltásban tört ki.

Azt lehetett volna binni, hogy a világtalan lelki szemével néz.

A festész bámulva szemlélte a vak ember tisztes fejét. Sok bánat és szenvedés vonhata ez arczon annyi mély barázdát.

Homlokát, arczát nap és vihar barnitotta; mindamellett egyenes metszetü orra, ives szemöldöke, s finom ajka, előkelő, rokonszenves kifejezésüek voltak.

Tristannak nem soká tartott öröme.

A kis lónak halálhörgése tudtára adta, hogy leghübb társától meg kell válnia.

Nagy könycseppek gördültek redős arczán alá.

— Pihend ki magad jó Normann — sugá remegő hangon. — Ugy-e elfáradtál? Óh mily kegyetlenség is volt, veled, öreg korodat tekintetbe nem véve, igy bánni! Kedves jó Normannom! Hát nem ismersz hangomra többé?

A haldokló állatnak nem volt már ereje nyeriteni. Csak szeme látszott még élni, — mely csaknem emberi kifejezéssel nyugodott urán.

De Tristan nem láthatta e tekintetet.

— Jó zarándok, — szólt Ferencz — vigasztalja magát e veszteség fölött. Talál majd e helyett fiatalabb és erősebb lovat.

Az öreg világtalan átölelte az állat fejét, zokogni kezdett. A ló tagjai már merevedni kezdtek,

E nagy lelkifájdalom igen meghatotta Perriert.

— Ne adja át magát annyira a fájdalomnak szegény Tristan, — szólt nyájasan. — Hiszen nem áll egyedül a világon. Elvesztette ugyan hü társát, de ahelyett bátor és hü utitársra tett szert.

— Ne üzzön tréfát belőlem, uram. Fiatal ember hamar kifárad na az öreg világtalannak vezetésében. Normann türelme azonban soha sem fogyott ki. Ugyan tekintse meg csak s mondja meg nekem, vajjon csakugyan kimult-e?

— Miért tartanám kétségben? Én megigértem, hogy elvesztett lovát kipótolom és én megtartom szavamat. Én ugy fogom szeretni, mintha csak atyám volna, mert ön volt az ki védelmemre állott s jó szivet tanusitott irántam, anélkül, hogy ismert volna.

egy uj, sokat igérő korszak pirkadó hajnalát fogják üdvözölni hangos hozsannákkal a szellemi, s lelkiismereti békók alól felszabadult népek: A felvilágosodottságnak, a lelkiismeret- és vallásszabadság boldogitó korszakának áldást igérő hajnalát.

És ekkor, de csakis ekkor lehet remény reá, hogy bekövetkezik a mit az üdvözitő igért: „És lészen egy akol, egy pásztor!“

Külföld.

= **Francziaország.** A vincennesi fölrobbanást a legközelebb (jul. 19.) megérkezett Journal Officiel hivatalosan közli; a vizsgálatból kiderült, hogy az ok, nehány munkás vigyázatlansága. Roszakaratu czélzatosságról szó sem lehet.

A franczia kormány mindent elkövet, hogy a megszállott tartományokban a poroszok és a nép közt türhető megférési módot állitson elő, s véget vessen a néha véresen végződő összeütközéseknek.

A Chambord által kibocsátott proclamatió odiumát a pápára igyekeznek háritani. Ugyanis azt mondják, hogy Chambord nem csak el akarta volna ismerni kiáltványában a három szinü lobogót, hanem azt még lobogtatni is akarta; de a pápától, ki e felől hirt vett, egy brévét kapott, melyben ez eljárás, a legitimismus ügye elárulásának bélyegeztetik, s felszólittatott, hogy a fehér zászlót lobogtassa. Csak azt áldhatja meg a pápa, s gyámolithatja imaival ki ezt teszi. Erre jelent meg Chambord elitélt kiáltványa, s ugy látszik, hogy a szófogadás nem jó gyümölcsöket termett az egyház engedelmes fiának.

= **Németország.** Bismarck főközlönye egy vezérczikkben határozottan ellene nyilatkozik az ultramontán németeknek. Megemliti a német és ausztriai, s magyar püspököknek a mult évben a zsinaton tett, s az infallibilitás ellen irányzott nyilatkozatát, s aztán ebből több erősebb pontot idézve mondja: „A német püspökök előre tudták, hogy ezen csalhatlanság a világi kormányokkal bonyodalmat idézend elő; s hogy az a hivők lelkiismeretének békéjét. s nyugalmát megfogja zavarni. És most az ultramontán lapok feltámadnak, s a bekövetkezett bonyodalmak miatt a kormányokat vádolják. Aztán kimondja, hogy a német kormányoknak határozottan gátat kell vetni ez államveszélyes áramlatnak.

= **Izabella** az ex. spanyolkirálynő s Montpensier herczeg kibékültek. (Igy hát a világbéke biztositva van.) Az asturiai herczeg Montpensier egyik leányát veszi nőül; a herczeg 26 — a herczegné 20 éves. — Egy másik leányát Joinville hg. egyik fia jegyezte el. — Ezek csakugyan nem vegyitik a legitim vért.

A „Debreczeni kör“ Budapesten.

(J. J.) Aligha ismeretes dolog e lapok olvasói előtt, hogy az elmult 1870-ik év octóberben a pesti egyetem és budai polytechnikum növendékei közül azok, kik valaha Debreczenben tanultak vagy itt születtek, egy társulatot alakitottak „Debreczeni Kör“ czimmel. Már évek előtt terveztek ilyet Debreczenből kikerült s városunk és kivált annak ref. főtanodája iránt melegen érző egyetemi hallgatók, de részvét hiánya s más körülmények miatt a terv teljesedésbe soha sem ment. Mult évben talán az innen Budapestre távozott tanulók nagyobb száma, segitve a kezdeményezők csüggedetlen buzgalmától, okozta, hogy az ujra feltámasztott eszme testté lett s a kör szép részvét mellett megalakult, czéljául tüzetvén ki: tagjai általános miveltségének önképzés utján gyarapitása s a köztök fennálló barátság szilárditása.

Mult junius hó végén a kör egy egyetemi évnek elfolyásával létezésének első évét fejezte be. Azt hiszem érdekelni fogja e lapok olvasóit, ha főiskolánk egykori növendékeinek pesti, városunk nevével kapcsolatban levő müködéséről itt nehány sorban megemlékezem.

1870. octóberben a megpenditett eszme a teljesedésbemenés valószinüségével karoltatván fel, legelső gondja volt az ügy élén állóknak a kör müködési körét, tagjainak kötelességeit szabályozni s igy létesültek a kör első két gyülésén elfogadott és érvényre emelt, különben csak nehány sorból álló alapszabályok, melyek röviden a következőket tartalmazzák: tagja lehet a körnek minden fensőbb tudományokat hallgató ifju, ki Debreczenben született, vagy ott tanult, czélja a Debreczenből kikerült ifjak közt a barátság fenntartása és korszerü miveltség terjesztése, hetenként egyszer tartandó összejövetelek által, melyeknek tárgyait egy értekezés és heti szemle s ezek feletti barátságos eszmecsere képezi; a kör elnököt, alelnököt és jegyzőt választ; netaláni költségeit önkénytes adományok által fedezi. — Mint látjuk, e rövid szabályok, (melyek egyébiránt megerősités alá sem terjesztettek, nem akarván a kör e próbaév nem sikerülte esetében a nem sikerülést tudomásra hozni) igen csendes, igen egyszerü müködési tért engedtek a körnek s valóban nem is volt ez egyéb, mint egy magántársaság, mely hetenként társalgás végett összejő, de ezen összejöveteleken minden jelenlevő igyekszik saját gondolatainak közlése s a másokénak meghallgatása által másoknak és magának hasznot, tapasztalatot szerezni. A gyülésekre vendégek is bevezettethettek s a tagok müködésében — értekezés felolvasása s az eszmecserében részvétel által — ők is részesek lehettek és voltak is.

Emez egyszerü de nem kevéssé gyümölcsöző összejövetelek egy kisebb vendéglő külön termében tartattak, hol a tagok, kik összesen huszonhatan voltak beirva — teljesen háboritatlanul foglalkozhattak a szóban forgó kérdésekkel. Huszonhat ily gyülés tartatott összesen, a nélkül hogy valaha egyet is el kellett volna halasztani részvéthiány miatt; huszonhárom értekezés (a több részletben olvasottak darabjait külön számitva ülésenként) s huszonkét heti szemle lett felolvasva. Az értekezések a tagok foglalkozásához képest — szakértekezések levén — orvosi, átalános természettudományi, mathematikai és jogi tárgyuak voltak; még pedig kilencz orvosnövendék tartott összesen tizenegy értekezést (egy közülök ötöt, azaz három értekezést öt részletben olvasva fel), tizenhárom technikus 7-szer olvasott értekezést (egy közülök háromszor) s négy jogász háromszor. Kétszer egy vendég olvasott (orvosi tárgyu) dolgozatot. — A mi a már emlitett szemléket illeti — melyekre nézve legyen elég annyit mondanom, hogy azokban a gyülést megelőzött mindennemü fontos események foglaltattak, tárgyalva mindig az illetőnek egyéni szempontjából, összehasonlitva egymással és más hétbeli eseményekkel, kivonatván belőlök a fennforgott eszmék, hogy azok mindenkinek gondolkodása tárgyává levén, barátságos vita által a rájok vonatkozó fogalmak tisztuljanak — ezek közül is a medikusokat illeti a szorgalom babérja, a mennyiben huszonkét szemle közül kilenczet orvosnövendékek, hetet technicusok, négyet jogászok s kettőt vendégek irtak. Mindezen felolvasások a jegyző által összegyüjtetve megőriztetnek a kör irományaival, hogy a jövő nemzedékek (csak egyetemi generatiót érve) képesek legyenek munkásságunk milyenségéről és eredményéről tudomást szerezni.

A körnek elnöke György Endre minist. fogalmazó, alelnök Balogh Mihály V öd éves teknikus, jegyzője Dolinay Gyula III-ad éves orvosnövendék volt. Az elnök — kinek tapintatos modora s vonzó egyéniségéhez csatlakozó kitünő képzettsége igen előnyös és élénkitő befolyást gyakorolt ügyeinkre — sokat tett arra, hogy körünk munkássága a mily egyszerü ép oly következetes legyen. S valóban az év végén nemcsak nyugodt öntudattal, de egyszersmind kielégitett becsvágygyal s önérzettel állhat körünk azok kérdésével szembe, kik müködése iránt érdekkel viseltetnek, mert e csendes de folytonos és alapos munkásság oly eredmény oly diadal volt ez első esztendőben, minőt — megvallva az igazat — nem is reménylettünk. Igaz, hogy kevesen voltunk, de ugy látszik, e kevés számu agok buzgalma egy nagy tömegénél többet tett. Ki ismeri a Pesten létező többii lynemü egylotekben tapasztalható zürzavart, mely világosan bizonyitja azt, hogy az illetők közül czélját, munkájok terét nem ismerik, s hozzá ismeri a debreczeni kör mult évi müködésének lefolyását, ha Debreczen város iránt jó indulattal van, csak örülhet a különbségen, mely a munkálkodás eredménye tekintetében a többi és a debreczeni kör között tapasztalható, észlelhető. És ennek lehet bizonyos jelentősége. A haza és reformált egyház, az anyagi és szellemi szabadság, a nemzetiesség folytonos védbástyájából és hazájából Debreczenből a fővárosba jutott ifjak kitartása mivelődési önképzési dolgok körül, s összetartása bizonyos elvi kérdések tárgyában határozottan legnagyobb, szemben az ifjuság egyéb ily köreivel, ez oly dolog, minek egykor társadalmi változások, nemzetietlen áramlatok fellépte esetén nagy jelentősége lehet; Debreczen Pesten is hat, mint az igaz, valódi hazafiasság és és nemzetiesség forrása.

Végül: óhajtandó levén, hogy a körnek tagjai jövő évben nagyobb számot tegyenek ki, azokat, kik ez évben Pest Budára távoznak a főiskolából, a kör szünidei bizottságának nevében felkérem, hogy a jövő október hó 20-dika körül tartandó alakuló gyülésen — melynek helye majd nyilvánosan tudatva leend, megjelenni sziveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

* **Könyves Tóth Mihály** ma délután ½ 4 órakor érkezett meg városunkba a küldöttséggel együtt, mely az egyház részéről Karczagra küldetett, hogy elválasztott derék lelkészünket visszahozza; Karczagról is csatlakozott egy küldöttség, mely elkisérte és itt — a mint kifejezzék — át — és vissza adta a drága kincset Debreczennek. Karczagon tegnap estve bucsú vacsora rendeztetetett a távozó férfiu tiszteletére, a hol Karczag értelmisége nagy mérvben volt képviselve; a vesztés fájdalmát számtalan izben fejezték ki a karczagiak, s a nagyszerü ragaszkodás, szeretet és tisztelet jelei a legnagyobb mérvben nyilatkoztak kedves lelkészünk iránt. — Itthonn az indóháznál nagy néptömeg várta és üdvözlette K. Tóth Mihályt, s Simonffy I. főkapitány adott kifejezést az átalános örömnek, mit lelkes éljenzések követtek. Lovasok, élükön id. Jeney J.-fel; kocsik hosszu sora kisérte be őt, a széchényi utczai paplakba, a hol is Kovács Lajos polgármester és főgondnok üdvözölte; Szilágyi Lajos pedig a karczagi egyház részéről, szivélyes bucsuszavak közt adta vissza az ünnepelt férfiut anyavárosunknak és az anyaegyháznak. Szivünkből üdvözöljük őt mi is, kinek elválasztatása, szép erkölcsi elégtételül és az érdem méltó elismeréseül tekinthető.

* **Megjelent** és szerkesztőségünkhöz beküldetett Révész Bálintnak a tiszántuli superintendensnek kőnyomatu arczképe, kiadja Kutassi Imre. Ára 1 frt. Már volt alkalmunk e mülapról elismerőleg szólani, most csak azon megjegyzést teszszük hozzá, hogy ez arczkép előfizetői a jövő hét elején már megkapják illető példányaikat. A kik pedig elő nem fizettek, de birni ohajtják a kedvelt lelkész és jeles egyházi irónak ezen sikerült arczképét, — Telegdi K. Lajos könyvárusnál megszerezhetik.

* **Debreczennek és N.-Váradnak** immáron nem egy, hanem két főispánja is vagyon, pedig bizony azegyik is sok lesz; — legalább a „Főv. Lapok“ Dr. Földy Jánost, a biharmegyei egyik tanfelügyelőt emlegeti jelöltül a nevezett állomásra. Bizony-bizony derék dolog lenne, ha végre is az általunk már eleve emlitett, s a város közönsége által ez állomáson legörömestebb üdvözölt polgártársunk nevét olvashatnánk minél hamarabb, — miután már ugy sem kerülhetjük ki sorsunkat, — a hivatalos lapban, mint a két szomszéd város főispánjáét.

* **Gyürky Sándor** czége, azért hogy papirkereskedését a n.-szlabosi papirgyár, melynek ő is egyik tekintélyes részvényese, átvette, nem szünik meg, mert ugyancsak az eddigi czég alatt Gyürky S. a Csapóutczában a Buzásféle házban uj önálló üzletet nyit, s ezenkivül a n.-szlabosi papirgyár raktarát is ő vezetendi.

* **Germanisatio.** Egyik idevaló tekintélyes ipar vállalat, magyar megkeresést intézett a tiszavidéki vasut társulat helybeli szállitó főnökségéhez, s arra a hátirat ugy a helybeli főnökségtől, mint az együtt érdekelve volt kolozsvári Stationscheftől — hivatalos német nyelven tétetett. Urak urak! még mindig németül? Pedig elég lett volna már a jóból ennyi. — Beküldetett.

* **Felkérettünk** a következő sorok közlésére: „B. F.-né urhölgynél 15 frt követelésünk van, s azt a debreczeni nőegylet pártfogása alatt álló árvaház javára felajánljuk, s a nőegylet elnökségét ez összegnek bárminő uton behajtására ezennel felhatalmazzuk. Tisztelettel Ferenczy és Lux diszmükereskedők.

* **Zsebmetszö.** Pár nap előtt valami Lindner nevü zsebmetszö fogatott el városunkban, ki Miskolczrólvalónak állitja magát, s több értékes aranynemü lopott tárgyat találtak nála.

* **A szegények javára,** a lapunkban tegnap emlitett „embertelenség“ czimü ujdonság hőse, ki inasát kinozta, 10 ftig megbüntettetett.

* **Beküldetett** szerkesztőségünkhöz a „Missiói lapok,“ az első protestans magyar missió közlönye; szerkeszti és kiadja Czelder Márton. Második, vagy uj folyam. Előzetési dij 12 számra 5 frt.

* **Öngyilkosság.** A szabadkai kapitányi hivatal tudatja, hogy ott Tamasek Károly gyógyszerész, városunk szülötte folyó hó 17-én a „Pest“ nevü szállodában megmérgezte magát, rokonai s netalán élő szülei felszólittatnak a nevezett hivatallal magokat érintkezésbe tenni.

* **Utczatisztitás.** A rendőrség közelebb erélyesen utána látott annak, hogy az utczákon éjjel-nappal széltére dologtalanul kószáló csavargokat a közhelyekről eltávolitsa. Bizony ideje is volt már.

* **Nincs marhavész.** A miniszterium tudatja városunk közönségével, hogy a marhavész felől felmerült hirek alaptalanok, s e betegségnek Magyar- és Erdélyországban semmi jele nem mutatkozik. Már tegnap irtunk róla.

* **A népkertben** ujra fognak ujitások történni; átalában a hatóság azon van, hogy a közönség kényelmét e diszes helyiségen minél inkább kielégitse.

* **A Péterfia utczát** még mindig csak — fogják — macadamirozni. Bizony szeretné már a közönség, ha a „macadamirozni“ szónak péterfiát illetőleg a mult idejét alkalmazhatná.

* **Azon korcsmárosok**, kik az éjjeli tivornyára okot szolgáltatnak, s a kártyázást bormérő helyiségeiken megengedik, a kapitányi hivatal által mai napon istmét példásan megbüntettek. —

A magyar delegatió.

*** Bécs, jul. 17. (Zárt ülés.) A 7-es bizottság, mely az üzenetek összeegyeztetésére küldetett ki, közmegelégedésre adta be jelentését, a határőrvidék kérdésén kivül vitára semmi más nem szolgáltatott okot.

A magyar delegatió a határőrvidék költségeit beletuda a közös költségbe, ezt ellenzé a másik delegatió, mert a polgárositás megtörténvén, a határőrvidék költségei nem lehetnek közösek.

És a hetes bizottság — pártolta a német delegatiót.

Határozat: A határőrvidék fedezi a maga költségét, de ezen költségek, mig az egész határőrvidék nem polgárosittatik, a közös budgetbe is felveendők.

(Nyilt ülés 12 óra.) Hanschild őrnagy özvegyének kérelme a hadügyérséghez utasittatik.

Napirend: a hetes bizottság jelentése [a külügyi költségvetés iránt.

A két bizottság határozatai közt előre nézve nem levén különbség, a 7-es bizottság ajánlja, hogy a biz. az előbbi határozatát tartsa meg. Ugy lőn. Felvétetik a közös pénzügyér költségvetése, illetőleg a két delegatio idevonatkozó eltérése. A hetes bizottság az osztrák delegatió javaslatát ajánlja elfogadás végett, mi el is fogadtatik.

Következik a 7-tes bizottság jelentése a tengerészeti költségvetésről. Itt is a 7-es bizottság véleménye jutott érvényre.

A határvámjövedék közös fedezésére 12 millió frt szavaztatik meg.

Benedek S. tábornok a közös hadügyér képviselője válaszol Pulszky F. interpellatiójára a Skéne-féle consortium eljárását illetőleg.

A hadügyministerium a magyar kereskedelmi ministeriummal magát érintkezésbe tevén, az ettől nyert felvilágositó adatok alapján utasitotta a consortiumot, hogy a szerződés 5-ik pontjának eleget tegyen és a gácsi gyárt illelőleg, 14 nap alatt rendelkezzék; szintugy az ó-budai ruharaktár parancsnoka oda utasittatott, hogy a gácsi gyár üzlete és készletében levő nyers anyag iránt is személyes meggyőződést szerezzen magának.

Ugyancsak Benedek felel Éber Nándornak, megjegyezvén, hogy a consortium azon van, hogy a magyar ipart használja, igy a prémezési munkálatok magyar iparosok által állittatnak elő.

Mindkét válasz tudomásul vétetvén, az ülés eloszlott.

*** Bécs, jul. 18. A kisebb ügyek elintézése után Bujanovics, a közös hadügyér figyelmét felhivja a katonatisztek özvegyei és árvái nyugdijintézetének pártfogására, hogy e nemes czélu egyletet erkölcsi támogatásban részesitse. (Hát a régi honvédek erkölcsi támogatásáról nem gondoskodik a magyar delegatió? Szerk.)

A közös hadügyér nevében Benedek „készséggel“ igéri a kormány segélyét, — de nem a honvédek, hanem a hadseregbeli tisztek özvegyeinek.

Elnök jelenti, hogy a hadügyminiszter részéről előterjesztés adatott be, melyben a minister kéri, hogy az 1871. évre a költségvetésbe egy millióval beállitott, valamint az 1872. évre 12 czim 2 tétel alatt 509,000 frtban elfogadott összeget nem Jaroslav, hanem Premisl erőditésére forditháassa, miután az utóbbi időben eszközlött vizsgálatokból kitünt, hogy az utóbbi helyen való erődités czélszerübb az előbbi helyen tervezettnél.

Az előterjesztés az indokolással együtt felolvastatván, és ellene észrevétel nem tétetvén, a delegatió részéről tudomásul vétetik.

Szél Kálmán reméli a határőrvidék ügyében, hogy a delegatió ragaszkodik azon álláspontjához, melyet a határőrvidék kérdésének közjogi állására nézve az eddigi delegatiók négyszer elfoglaltak és hozzájárul azokhoz, miket a delegatiók eddigi határozataiban kijelentettek. Elfogadtatik.

Fővárosi értesitő.

** A „Magyar ifjusági kör“ elhatározta, hogy a magyar költők születésének és halálának évfordulati napját figyelemmel kisérendi és az ily napokon az illető költők müveiből felolvasásokat tartand.

** A budai országos lövész ünnepélyen több hazai lövölde fogja magát képviseltetni.

** Gr. Széchényi István összes müveit a megboldogultnak fia, gr. Széchenyi Béla ki fogja adni. Paur Iván van megbizva a rendezéssel.

** Magyar érdekü lap Németországban. Mint a „Hon“ értesül, tavaly tervben volt Németországban egy nagy politikai hetilapnak meginditása, melynek feladata lett volna Magyarország érdekeit nagy Németországon képviselni; de a közbejött háboru e tervet háttérbe szoritotta. — Azonban e terv hir szerint, — most felvétetett, s létesülésére kedvező kilátások vannak.

** A londoni világkiállitásról szóló egy levélből az „E—r“ a következő minket érdeklő adatokat vette át tegnapi számában:

„A hivatalos catalogusban Magyarország mint külön állam szerepel, a hivtalos angol jelentésekben, az angol sajtónakua kiállitásra vonatkozó tudósitásaiban a magyar kiállitási tárgyak külön, s nagy részt elismeréssel emlitetnek. A magyar szinek a kiállitási épület tetején lobognak és pedig a nyugoti szárny éjszaki részén. A kiállitáson való közösségünk Ausztriával csak abban áll, hogy a magyar és osztrák felügyelő egy s ugyanazon személy, miután két egyénnek alkalmazása igen költséges, s a kiállitott tárgyak mennyiségét tekintve felesleges is leit volna. Különben az illető is, Bánffy Nándor ur, magyar ember s irodáján angol, német és magyar felirat van. A magyar czimer több helyen van fellálitva.“

Belföldi hirek.

*** Félmillió kár van az erdélyi vasut pályán, melyet az árvizek és a hosszas esőzések okoztak.

*** A biharmegyei orvos gyógyszerész és természettudományi egylet jul. 18-án rendkivüli közgyülést tartott, egyedüli tárgya volt a „bábatanképezdék“ ügyében beadott véleményes jelentés tárgyalása.

*** Pécs hölgyeinek csak dicséretére szolgál, hogy a nőegyletnek ott 100 alapitó rendes és 151 pártoló tagja van. Éljenek!

*** A magyarországi román érdekeit a kárloviczi szerb kongressuson Babes Simon nagyváradi esperes képviselte.

*** Tisza-Ujlaknál a Tiszán hid éppittetvén, az e hó 23-án fog átadatni ünnepélyesen a rendes használatnak. Lesz táncz vigalom is jótékony czélra.

*** Régi divat. Sz. Elek (Biharm.) községében egy legénynek igen megtetszett Tokaji Anna, s ezt, midőn hazaakart menni, magával ragadta, s otthon a kamarába zárta. Az elöljáróság értesülvén e dologról, a leányt kiszabaditották.

*** Lukács Béla élénk tollából nemsokára igen érdekes munka fog megjelenni. A 48—49-iki önvédelmi harczot tárgyalandja pénzügyi szempontból.

** Paulai Ede „A szinészet esz... lete“ czimü tankönyvet irt a szinészeti tanoda növendékei számára.

*** Balla Gergely megadta magát szomoru sorsának, az egykor oly merész emberi megtört, azonban nem sokáig lesz Váradon mert Rádainak dolga van vele Szegeden.

*** Szomoru történetek czim alatt Rádl Ödöntől pár nap alatt jeles füzet kerül sajtó alól N.-Váradon. A könyv gyönyörü kiállitásu.

Délutáni posta.

— Bécs, jul. 19. A „Tageblatt“-nak távirják Münchenből, hogy ott miniszteri körben hire jár, miszerint a bajor király s a porosz trónörökös közt oly megállapodások történtek, melyek a versaillesi szerződés értelmében nevezetes változásokat vonnának maguk után a hadseregben, s melyek szerint a bajor király erélyes bizonyitékát adná az öszbirodalom iránt vára történő resignatiójának.

— Bécs, jul. 19. A szerb-török vasuti értekezlet ma befejeztetett s az eredmény az lett, hogy mind a szerbiai, mind a bosnyák vonalak összeköttetésbe hozatnak a magyar és legosztrák pályákkal.

A „Debreczen“ eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= **Madrid, jul. 19. A lapok tudósitása szeriqt az államministerium utasitotta a külföldön levő spanyol consulokat, hogy Spanyolhonba utazni akaró franczíáknak leveleket állitsanak ki.**

= **London, jul. 19. A „Standard“ jelenti, hogy Gladstone a katonatiszti állások vásárolhatóságát, egy királyi rendelettel akarja szüntetni.**

= **Pest, jul. 20. A gabnaüzletben kinálat, kereslet, egyátalán a forgalom gyenge. Az árak nem változtak. A külföldi tudositások árcsökkenést jelző irányzatot szólanak.**

KÖZGAZDÁSZAT.

(e) Debreczen, jul. 20. A takarásra az e héten ez ideig igen kedvezőleg folyt le, az uj rozsra már nagyban eszközöltetnek s szerződések, ugy határunkon, mint vidékeinken kisebb mennyiségben 5 frt 10—20, nagyobb mennyiségben 5 frt 20—40 kr, söt feljebb a szerint, ahogy a korább vagy későbbi szállitás történik.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről julius 20-ról.

Arany . . 5 frt 83 kr. | Ezüst . . 121 frt 50

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Gazdatiszti ajánlkozás.

Egy jó bizonyitványokkal ellátott gazdatiszt 30 éves, jelenleg is alkalmazásban, — ki a gazdálkodás minden ágában kellő jártassággal bir, ajánlkozik hason minőségben valamely nagyobb gazdasághoz. Ajánlatokat el fogad **H. B.** czim alatti levelekben e lapok kiadó hivatala. 279 2—3

Kőszén eladás.

Jó minőségü **Kőszenet Cséplő gépek** fütéséhez **50 mázsai** vételnél mázsáját **1 frt 5-krért** ajánl a helybeli **Légszesz gyár.** 281 2—2

Eladó borok és Teke-asztal.

Kitünő minőségü vörös, fehérborok, asszuborok nálam kisebb s nagyobb mennyiségben ugy szintén asztalok, székek, s mindenféla vendéglői butorok eladók.

Ugyancsak eladó egy majdnem egészen uj Teke-asztal (billiard) a hozzá szükséges felszereléssel. 282 2—3

Ifj. Kainrath Antal vendéglős Csapó-utczán.

Városi javadalmak árverési hirdetése.

Sz. kir. Debreczen város t. tanácsa részéről közhirré tétetik, mikép a f. évi julius 3-án eszközölt árverés alkalmával több városi javadalmak haszonbérbe adása nem eszközöltethetvén, az alább irt és még ki nem adott javadalmak a f. julius hó 27-én d. e. 9 órakor a városházi nagy tanácsteremben megtartandó nyilvános árverésen következőleg fognak haszonbérbe adatni: u. m.

1 A városi nagy magtár 3 felső osztálya f. évi nov, 1-től számitandó 3 évre.

2. Csillagos csapszék-rozsolisos kis bolt — a külső kóser épületben — a jövő 1872. évi anuár 1-től számitandó 3 évre.

3. A külső és belső korcsmáltatási jog a jövő 1872. évi január 1-től deczemb végéig eső egy évre.

4. A salétrom kaszárnyai korcsma f. évi október 1-től 1872. deczemb. végéig eső egy évi és 3 havi idő szakra.

Árverelni szándékozók kellő bánatpénzzel ellátva a kitüzött időben és helyeni megjelenésre ezennel felhivatnak.

Az árverelési feltételek addig is a városi számvevőségnél bármikor megtekinthetők. 278 3—3

Debreczen, 1871. julius 17-én.

Poroszlay László m. k. k. ig. tanácsnok.

Árverési hirdetés.

A debreczeni és n.-váradi kir. sóház épületeknél, több rendbeli uj épitkezések és átalakitások eszközlendők levén, ezen munkálatok kiadatása iránt 1871-iki julius 31-én reggeli 9 órakor a helybeli m. kir. pénzügy igazgatóság elnöki osztályában nyilvános árverés fog tartatni, melyre a t. cz. vállalkozók ezennel meghivatnak.

A tervek épitkezési feltételek és müszaki leirások a pénzügyigazgatóság IX-ik ügyosztályában (7-ik számu szoba) mindenkor megtekinthetők. 283 1—3

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Debreczen. 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel. (Széchenyi-utcza 1814. sz. a.)